

УДК 65.012.32 (045)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Лозовський О.М., Кузьмінська О.О.

Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

В статті розглянуто та запропоновано основні шляхи вдосконалення системи управління підприємством на сучасному етапі. Визначено ключові напрямки реалізації цих шляхів. Також наведено ряд перешкод.

Ключові слова: система управління, вдосконалення організаційної структури, системний підхід до управління персоналом, управління витратами, управління виробничими ресурсами, поліпшення системи планування.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день для успішного входження вітчизняних підприємств на світовий ринок необхідно використовувати сучасні технології, пов'язані не лише з процесом управління виробництвом, а й з управлінням діяльністю підприємства. Застосування новітніх підходів, принципів, методів, інструментів в управлінні підприємством для забезпечення його успішного функціонування в конкурентному ринковому середовищі є головною складовою успіху підприємства як на внутрішньому ринку так і на зовнішньому. Дослідження і вдосконалення системи управління, як в рамках окремого підприємства, так і держави, суспільства в цілому сприяє швидкому та ефективному впровадженні нових механізмів управління, які відповідають сучасним потребам.

Аналіз попередніх досліджень. Деякі проблеми, пов'язані з удосконалення систем управління та особливостей механізмів, що використовуються в управлінні підприємствами та організаціями розглянуто у працях: М. Алімана, В. Апопія, С. Бабенка, О. Березіна, В. Гончаренка, Л. Дяченка, М. Кулакової, А. Куценко, І. Маркіної, Н. Міценко, А. Пантелеймоненка, М. Рогози, М. Туган-Барановського, Ф. Хміля, Л. Шимановської-Діанич та інших. У літературі, присвяченій проблемам управління існує багато визначень системи управління підприємством, кожне з яких відповідає методології певного наукового розділу та, відповідно наголошує на певному аспекті функціонування системи, її побудови, внутрішніх відносинах та ін.

Мета статті. Метою статті є дослідження системи управління підприємством в сучасних умовах, шляхи її вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи особливості управління підприємствами, перед усім, потрібно визначити зміст цієї категорії. На думку, Л. Дяченка управління підприємством – це економічна категорія, яка представляє особливу форму економічних відносин, що впливають на процеси, об'єкт чи систему, аби зберегти її стійкість, або перевести в інший стан відповідно до поставлених цілей [1, с.85]. На нашу думку, управління підприємством в сучасних умовах це ефективна система, що здатна забезпечити швидку адаптацію підприємства до змін його бізнес-середовища за умов максимально можливого врахування запитів і задоволення потреб потенційних споживачів. В такій системі отримання прибутку, слід, розглядати не як основну мету діяльності підприємства, а виключно як результат ефективного функціонування правильно побудованої управлінської системи.

Основні можливості для вдосконалення управлінської системи необхідно шукати не в спробах модернізації існуючої системи та не у використанні поліпшуваних інновацій, а в упровадженні нововве-

день та інноваційних підходів до управління діяльністю підприємства. Шляхи вдосконалення управлінської діяльності повинні включати всі аспекти діяльності підприємства (рис.1).

Вдосконалення управління підприємством можна через такий аспект його діяльності, як управління витратами. Ми пропонуємо здійснювати управління витратами на підприємствах наступним чином:

- виділяти основні поняття і процедури, системи управління витратами;
- виявляти існуючі проблеми формування та контролю витрат на підприємстві;
- формувати моделі управління витратами з урахуванням особливостей галузі та підприємства;
- створювати та вдосконалювати інформаційної системи;
- адаптувати процес документообігу до обраної інформаційної системи;
- розподіляти відповідальність за формування витрат та створення механізму мотивації і стимулювання їх зниження.

Рис. 1. Шляхи вдосконалення управлінської діяльності

Джерело: [3]

Ще одним напрямком вдосконалення управління може стати використання системного підходу. Системний підхід до управління персоналом, який передбачає урахування взаємозв'язків окремих аспектів управління кадрами і виражається у розробці кінцевих цілей, визначенні шляхів їх досягнення, створенні відповідного механізму управління, що забезпечує комплексне планування, організацію і стимулювання системи роботи з персоналом. Так як у сучасних умовах головним елементом усієї системи управління є персонал, який одночасно може бути як об'єктом, так і суб'єктом управління [3, с. 144].

Вдосконалення організаційної структури підприємства означає насамперед необхідність встановлення оптимальної чисельності та структури управлінського апарату підприємства, а також чисельності працівників виробничих відділів та підділів згідно з діючими нормами, нормативами та

реальними потребами підприємства з урахуванням сучасних ринкових умов тощо.

Доцільно також поліпшити систему планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства можна за допомогою впровадження ефективної системи внутрішнього контролю, широкого і всебічного впровадження обчислювальної техніки, розвитку комп'ютерних мереж зв'язку, застосування сучасних програмних засобів: технологій управління та інформаційних технологій. Насамперед це стосується системи організації фінансового менеджменту, бюджетування, управління фінансовими потоками та витратами.

Стратегічне планування вносить суттєві корективи в методи управління, визначаючи план розвитку на майбутнє. Ця управлінська концепція робить акцент на умови ринку, особливо на умови конкуренції та збуту, як на критерій управління. На нашу думку, використання системи стратегічного управління на підприємстві може призвести до таких результатів:

- створення системного потенціалу для досягнення цілей організації. Цей потенціал складається: з фінансових, сировинних і людських ресурсів, що входять в організацію; виробленої продукції(послуг), що затребуються ринком; сформованого позитивного іміджу організації;

- визначення структури організації та її внутрішніх змін, що забезпечують чутливість до змін зовнішнього середовища і відповідну адаптацію. Шлях удосконалення управління виробничими ресурсами і запасами означає раціональне використання всіх видів матеріальних ресурсів, застосування енергозберігаючих технологій, регулювання використання виробничих запасів згідно з прогресивними нормами.

Одним з напрямків удосконалення системи управління є об'єктно-цільовий підхід із закінченим циклом управління при визначенні організаційної структури, нових прав і обов'язків працівників, а також міри відповідальності за свої посадові функції керівників і фахівців різних рівнів. Цільова об'єктно-функціональна структура апарату управління дозволить компетентно, комплексно, компактно і своєчасно здійснювати процеси управління, як це і потрібно при ринковій економіці) [2, с.150]. Цільовими об'єктами управління є ресурси: матеріальні, трудові, фінансові, а також основні засоби виробництва, готова продукція та інші активи. Увесь процес управління тим чи іншим ресурсом розглядається як одне ціле, в рамках якого діють взаємозалежні інформаційні потоки, що проходять через усі функції управління (планування, облік, контроль тощо

Заходи щодо вдосконалення управління підприємством дозволять значно скоротити апарат управління шляхом поліпшення його організаційної структури, визначити відповідальність працівників, чітко визначити організаційну та виробничу структуру підприємства.

Список літератури:

- Дяченко Л.А. Суть та особливості управління підприємствами туристичної сфери [Текст] / Л. А.Дяченко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2011. – №1. – С.84-90.
- Рогоза, М. Е. Управління промисловими підприємствами: соціально-економічні чинники та особливості організації: монографія/ М. Е. Рогоза. – Полтава:РВЦ ПУСКУ, 2005. – 281 с.
- Балабанова Л.В., Управління персоналом: підручник / О.В. Сардак, Л.В. Балабанова.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 468 с.

Тому, з огляду на вище зазначені особливості, для більш ефективного функціонування вітчизняним підприємствам в сучасних умовах, при побудові системи управління слід враховувати наступні фактори:

- виробничий процес має бути достатньо гнучким, що дозволить швидко змінювати асортимент продукції. Це фактор, насамперед, зумовлений застосуванням у виробництві нової техніки, впровадження прогресивних технологій виробництва та охорони навколишнього середовища;

- бути адекватною, складною технологією виробництва, яка вимагає більш нових форм контролю, організації та розподілу праці;

- враховувати серйозну конкуренцію як на внутрішньому так і на зовнішньому ринку продукції та покращувати якість продукції, що надається;

- приймати до уваги необхідність врахування невизначеності зовнішнього

- середовища;

- враховувати вимоги до рівня якості обслуговування споживачів та часу виконання договорів, які регулярно підвищують вимоги по умовам упаковки, транспортування, а також більш вигідні бази поставки;

- враховувати зміну структури попиту;

Беручи до уваги велику кількість шляхів вдосконалення управлінської системи українських підприємств, існує ряд перешкод, що заважають їх впровадженню в діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, таких як:

- складність одержати високо кваліфіковану допомогу і консультації, та висока вартість таких послуг;

- недостатність фінансових можливостей для формування якісного управлінського потенціалу;

- низький рівень розвитку фінансового ринку;

- невисокий рівень підготовки персоналу;

- неготовність персоналу та керівництва до змін;

- високий рівень бюрократичних процедур;

- складність отримання інформації про нововведення у сфері управління.

Отже, з метою вдосконалення та створення й ефективного функціонування сучасної системи управління підприємством чи організацією слід: застосовувати сучасні засоби і методи керування в межах обраної концепції управління, зосередитись на цілях розвитку і порядку удосконалення комплексної системи управління підприємством і його складовими частинами для забезпечення прийняття ефективних рішень, а також організаційних, кадрових і технічних рішень; удосконалити організаційну структуру підприємства; покращення інформаційної системи управління підприємством, для можливості швидкого доведення рішень до виконання; використовувати світовий досвід, а також шукати шляхи співпраці всередині країни з іноземними партнерами для забезпечення необхідного рівня якості розвитку системи управління на підприємстві.

Лозовский А.Н., Кузьминская А.А.

Винницкий торгово-экономический институт

Киевского национального торгово-экономического университета

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ В СОВРЕМЕННЫХ РЫНОЧНЫХ УСЛОВИЯХ ВЕДЕНИЯ ХОЗЯЙСТВА

Аннотация

В статье рассмотрены и предложены основные пути совершенствования системы управления предприятием на современном этапе. Определены ключевые направления реализации этих путей. Также приведен ряд препятствий. **Ключевые слова:** система управления, совершенствование организационной структуры, системный подход к управлению персоналом, управления расходами, управления производственными ресурсами, улучшением системы планирования.

Lozovskii A.N., Kyzminska A.A.

Vinnitsa Trade and Economic Institute Kyiv National Trade and Economic University

FEATURES OF MANAGEMENT ENTERPRISE IN MODERN MARKET CONDITIONS OF MENAGE

Summary

The main ways of improving the basic management system of entrepreneurship in our days' reality are studied and offered. The major directions of these ways are determined. Also the row of obstacles is resulted.

Keywords: control system, perfection of organizational structure, approach of the systems to themanagement by a personnel, management charges, management production resources, improvement of the planningsystem.

УДК 657

БАНКІВСЬКІ РЕЗЕРВИ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, ГЕНЕЗИС ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Малкіна Я.Д.
ТОВ «Юні-Пром»

Поплюйко А.М.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

У статті проаналізовано розвиток нормативно-законодавчої бази щодо створення банківських резервів, включаючи останні нововведення та зміни. Розглянуто зарубіжний досвід формування банківських резервів. Крім того, автором представлені напрями формування резервів під активні операції банку для цілей бухгалтерського обліку.

Ключові слова: банківські резерви, класифікація резервів банків, банківське резервування, активні операції банку.

Постановка проблеми. Реалізація монетарної (грошово-кредитної) політики держави здійснюється за допомогою багатьох інструментів. Одним з найважливіших інструментів, що застосовує Центральний банк, є політика обов'язкових резервних вимог. Навіть, невеликі зміни норми обов'язкових банківських резервів, призводять до значних змін в обсягах кредитних вкладень комерційних банків і відчутно впливають на грошову масу.

Необхідність розгляду економічної сутності банківських резервів через генезис їх розвитку обумовили актуальність теми та її своєчасність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування, функціонування та використання банківських резервів є об'єктами досліджень багатьох вчених-економістів та практиків, зокрема: В.П. Бичков, О.В. Бердишева, О.В. Васюренко, А.С.Галчинський, О.І. Ларіна, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, О.І. Островська, О.М. Петрук, В.М.Столяренко, Р.І. Тиркало. Загальні проблеми правового регулювання формування та використання резервів, щодо банківської системи, були предметом розгляду в працях вітчизняних та зарубіжних вчених: О.Г.Братка, Л.К. Вороно-

вої, Є.Б.Карманова, В.Л. Кротюка, В.В. Колесника, О.П.Орлюк, С.В. Очкуренка, Г.А. Тосуняна.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас слід вказати на відсутність комплексного дослідження всього кола банківських резервів, створення яких передбачено чинним законодавством України як обов'язкова умова ведення банківської діяльності. Потребують детального вивчення та з'ясування правова природа всіх видів резервів банківської системи, їх регулювання та впровадження.

Мета даної статті полягає в тому, щоб на основі чинних нормативно-правових документів розкрити економічну сутність банківських резервів та розглянути генезис розвитку банківського резервування.

Виклад основного матеріалу. Відомий вчений-економіст, професор В. П. Бичков економічний зміст резервів визначає (як елемент системи економічних відносин) як частину матеріальних або фінансових коштів, які тимчасово виключені із господарського обороту і перебувають в запасі для покриття можливих чи очікуваних витрат чи збитків [1, ст.21-26].

Л.Я. Слобода визначає резервування невід'ємним інструментом регулювання вразливості банків-